

ת"פ 49114/07/15 - מחמוד המאם, גאנם אבו אל היג'א, פאסל תפאל נגד פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 49114-07-15 פרקליטות מחוז חיפה - פלילי נ' המאם ואח'
תיק חיצוני: 434529/13

בפני כבוד השופטת איילת השחר ביטון פרלה
המבקשים
1. מחמוד המאם
2. גאנם אבו אל היג'א
3. פאסל תפאל

נגד
המשיבה
פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

החלטה

1. ביום 21.1.18 העלו ב"כ המבקשים, בפתח הדיון שנקבע לשמיעת ראיות המאשימה, טענה מקדמית שלטענתם יש בה כדי להוביל לתיקון כתב האישום, על דרך מחיקת עובדות אשר הוכרע בהן בהליכים פליליים נגד אחרים. נטען כי הותרת כתב האישום כפי שהוא, עומדת בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית.

2. במה דברים אמורים? ההליך שלפני עניינו עבירות מרמה והלבנת הון המיוחסות למבקשים, כשעולה מכתב האישום שהוגש נגדם, כי ישנם שניים נוספים המעורבים במעשי המרמה: מר שגיב מלכה (להלן: "שגיב") ומר אחמד דיאב (להלן: "אחמד"). לצד כתב האישום שהוא נושא ההליך שלפני, הוגשו שני כתבי אישום נוספים, האחד כנגד אחמד שנדון לפני כבוד השופט עלי (ת"פ 49295-07-17) והאחר כנגד שגיב, שנדון לפני כבוד השופט טורס (ת"פ 49341-07-15).

3. בעובדות כתב האישום נטען כי בין השנים 2009-2013 הנאשמים 1 ו-2 שימשו בצוותא כבעלים ומנהלים של חברת "מתכות טמרה למסחר בע"מ", שבין היתר מכרה גרוטאות מתכת לחברת "חוד אסף תעשיות בע"מ". בעת הרלוונטית לכתב האישום, כך עולה ממנו, שימש שגיב בחברת "חוד אסף תעשיות בע"מ" בתפקיד "שוקל", האחראי על שקילת הגרוטאות הנמכרות לחוד אסף. הנאשם 3 ואחמד שימשו כנהגי משאיות של חברת הנאשמים 1 ו-2.

4. כתב האישום שהוגש כנגד המבקשים מפרט שתי שיטות מרמה שבהן לקחו חלק הנאשמים, שגיב ואחמד. לפי עובדותיו של כתב האישום המתוקן, בשיטה הראשונה, מיוחסות לנאשמים 1 ו-2 897 הזדמנויות שבהם הנאשמים ושגיב זייפו את המשקל של הגרוטאות לטובת הנאשמים, על ידי שינוי נתוני השקילה במערכת הממוחשבת של חברת "חוד אסף" וכך קיבלו במרמה סך שאינו פחות מ- 8.46 מיליון שקלים (להלן: "שיטת המרמה"). עוד נטען שבחלק

עמוד 1

מההזדמנויות האלה, הנאשם 2 ואחמד שימשו כנהגים של המשאיות שהובילו את הגרוטאות, היו מודעים לשיטת המרמה ואפשרו את ביצועה. שיטה המרמה שנייה שמיוחסת לנאשמים בכתב האישום, התבצעה לפי טענות המאשימה, לאחר ביצוע עדכון במערכת הממוחשבת שלא אפשר זיוף נתוני השקילה. לפי השיטה השנייה כמתואר בכתב האישום, לפחות בחמש הזדמנויות, שגיב, אחמד והנאשם 3 הגדילו במרמה את משקל הגרוטאות באמצעות הוספת משקל חלקי של המשאית שבה נהג נאשם 3 על משקל המשאית שבה נהג אחמד. כך שולם לחברת הנאשמים תמורה בהתאם למשקל המזויף שהוגדל במרמה (להלן: "שיטת המרמה החדשה").

5. הבקשה מתייחסת לעובדות ולעבירות שלפי שיטת המרמה חדשה בלבד. נטען כי ביחס לשיטת המרמה החדשה, הכריע כבוד השופט עלי בעניינו של אחמד וזיכהו בפסק דין שהפך חלוט ביום 14.1.18. צוין כי המשיבה לא ערערה על קביעותיו של כבוד השופט עלי ולכן יש משמעות. על זה, נוספה הכרעת דינו של כבוד השופט טורס מיום 17.1.18 ולפיה זוכה אף שגיב ביחס לשיטת המרמה החדשה, זאת בהעדר ראיות מספיקות להרשעתו בדיון.

6. הנה כי כן, לטענת המבקשים, זהו הבסיס לטענה בדבר "זיכוי קודם או הרשעה קודמת בשל המעשה נושא כתב האישום" בהתאם לסעיף 149 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי"). כמו כן, לטענתם, זהו הבסיס לטענה כי "הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית" בהתאם לסעיף 149 (10) לחוק סדר הדין הפלילי.

7. לטענת המבקשים, ככל שמדובר בשיטת המרמה החדשה, המדובר באותו מעשה שיוחס לאחמד ולשגיב בכתבי האישום האחרים, שלגביהם שני מותבים זיכו בהעדר ראיות מספיקות. עוד נטען כי סעיף 149 (5) לחוק סדר הדין הפלילי אינו נוקט לשון מצמצמת כי המדובר בזיכוי קודם או הרשעה קודמת של אותו הנאשם דווקא, ולא בכדי. משכך, היה על המאשימה לתקן את כתב האישום בהתאם לזיכויים של שגיב ואחמד; בהעדר תיקון כנדרש, מדובר אפוא בכתב אישום בעל פגם העולה כדי סתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית. עתירת המבקשים היא שלא לתת יד "לשיטת מצליח", שבה נוהגת המשיבה, זאת לאחר ששתי ערכאות הכריעו לעניין שיטת המרמה החדשה, כשאחד מפסקי הדין הוא חלוט מבלי שהמשיבה ערערה על קביעותיו.

8. המבקשים עתרו כי בטרם אכריע בטענותיהם, אעיין בהכרעות הדין שנתנו חבריי, כבוד השופט עלי וכבוד השופט טורס, בהיותן הבסיס לטענותיהם של המבקשים לפני. לדידם, אין בכך בכדי להשפיע על שיקול דעתו של בית המשפט, ביחס להליך העיקרי וכן על קביעות בית המשפט לעתיד לבוא ביחס למהימנות עדים שיעידו לפניו.

9. ב"כ המשיבה עתרה לדחיית הטענות לגופן וכן התנגדה לעצם המתווה שהציעו ב"כ המבקשים ולפיו בית המשפט יעיין בהכרעות הדין של שני המותבים שדנו בעניינם של אחמד ושגיב, לצורך הכרעה בטענות המקדמיות. נטען כי אין בנמצא תקדים ולפיו שופט מעיין בהכרעות דין שניתנו על ידי מותבים אחרים באותו העניין שבו דן השופט. עוד נטען כי כל נאשם לגופו ועצם הקביעות ביחס לנאשמים אחרים אין בהן כדי להשליך על הקביעות בעניינם של הנאשמים שלפני.

10. ב"כ המשיבה טענה כי סעיף 149 (5) לחוק סדר הדין הפלילי מתייחס לזיכוי או הרשעה של אותו הנאשם ועובדה מלמדת היא שלא הובאה לפני בית המשפט ולו אסמכתא אחת לתמיכה בטענות המבקשים.

11. במענה לטענות המשיבה, טען ב"כ המבקשים כי הוא סבור "שבית המשפט ראוי לו לשקול את הטיעון, גם אם אין פסיקה מיוחדת בנושא זה. אני סבור שבית המשפט מודע שקיימת פסיקה על כך שראוי לא לתת לבית המשפט לדבר בכמה קולות".

12. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים מצאתי, לפחות לעת הזו, לדחות את טענות המבקשים.

13. הדוקטרינה של "מעשה בית דין", הגם שהמבקשים לא קראו לילד בשמו, שאובה מהליכים אזרחיים וידועה ככזו שנחלקת ל"השתק עילה" ול"השתק פלוגתא". סעיף 149 (5) לחוק סדר הדין הפלילי, למעשה, הוא מקבילה לרעיון מעשה בית דין מסוג "השתק עילה". סעיף 5 לחוק סדר הדין הפלילי, הוא משלימה של "השתק העילה" בפלילים. בגדרי הוראות חוק אלה, כמבואר בספרו של המלומד קדמי, ישנה הגנה לנאשם: "מפני העמדה לדין נוספת במסגרת כתב אישום אחר, מאוחר, בגין אותו מעשה שעניינו נידון כבר בבית המשפט" (ראה י. קדמי, על סדר הדין בפלילים, חלק שני הליכים שלאחר כתב אישום א', מהדורה מעודכנת תשס"ט - 2009, עמ' 1297).

14. ההליכים עליהם נבנים המבקשים הם הליכים בעניינם של אחרים, כך שלא ניתן לטעון כי עניינם של הנאשמים שלפני חוסה תחת הסעיפים האמורים (לא במסגרת טענה של "סיכון כפול" ולא בטענה של "כבר זוכיתי"). לעניין זה, אשוב ואפנה, לביאור בספרו של המלומד קדמי, שם הוטעם תחת הכותרת: "זיכוי קודם או הרשעה קודמת - מאי משמע?" כי: "כללי כפל הדין בהעמדה לדין מכוח תחולה טריטוריאלית, חלים רק במקרה בו אותה מדינה מטרידה יותר מפעם אחת את הנאשם באותו עניין" (שם, עמ' 1301).

15. מאותו עניין לעניין נוסף רלוונטי שמצאתי להידרש לו, הוא האפשרות לראות בהכרעות שניתנו בעניינם של האחרים "השתק פלוגתא" ביחס לנאשמים שלפני. עניין זה נדון ברע"פ 797/07 יצחק כהן נ' מדינת ישראל (29.7.13), שם שרטט בית המשפט את הקווים המנחים והעקרונות של השתק פלוגתא בהליך הפלילי, ואף התייחס לשאלה: "מהו הדין במסגרת ההליך הפלילי, כאשר מדובר, כמובן, באותה מאשימה, אך בשני נאשמים שונים?". בית המשפט העליון, עמד על הבעייתיות אשר עלולה להתעורר במקרה שכזה בעקבות דיני הראיות ומשום כך, נמנע מקביעה כי בהכרח תושתק המדינה אשר לא הביאה ראיות קבילות מספיקות בעניינו של אחד- במשפטו של אחר.

16. בהינתן האמור, כשעניינם של הנאשמים שלפני הופרד מעניינם של שני נאשמים, שנדונו - כל אחד מהם - לפני מותב אחר, לא מצאתי בנימוקים שהובאו לפני כדי לבסס עליהם הטענה כי כתב האישום לוקה בפגם או למצער ישנו השתק למשיבה המחייב את תיקונו.

17. יוער כי למרות בקשת ב"כ המבקשים שאעניין בהכרעות הדין בעניינם של שגיב ואחמד, לא מצאתי לנכון, "להיתרם" מההליכים דנן. הליכים אלה נוהלו לפני עמיתי, כבוד השופט טורס וכבוד השופט עלי ובהכרעות הדין שניתנו

בהן ישנן הכרעות ביחס לכלל המעשים המיוחסים לנאשמים. במצב זה, תרומתן של ההכרעות דנן היא בבחינת יצא שכרה בהפסדה. כאמור, "שיטת המרמה" המיוחסת לנאשמים אוגדת 897 הזדמנויות ואילו "שיטת המרמה החדשה", שלעניינה הטענות שלפני, אוגדת חמש הזדמנויות. יתרה מזו, עודנה עלומה לפני השאלה מהם הראיות שיש בידי המאשימה לחובת הנאשמים שלפני וכך גם הגנתם של כל אחד מהנאשמים לפרטיה.

18. סוף דבר, הטענות נידחות בזאת.

ניתנה היום, כ' שבט תשע"ח, 05 פברואר 2018, בהעדר הצדדים.